

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos** Leptulajdonos a **CORVIN** Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényesség bej. sz. 33. (Dos. No. 934/1938). Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRÉ** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

Alkotmányreform Szovjet-Oroszországban

Az Unió tanácsa és a nemzetiségek tanácsa egyhangulag elfogadta a hadügyi és a külügyi népbiztosság átalakításáról szóló törvényjavaslatot

Elmarad Edennek a spanyol kérdésben várt alsóházi felszólalása

A nemzetközi politikai érdeklődés előterében továbbra is a spanyol angolszász viszony kiéleződése áll. E mellett a Szovjet-Unió alkotmányában bekövetkezett változások vonják magukra különösen a figyelmet. A külügyi és hadügyi népbiztosság átalakításának világszerte nagy visszhangja van.

A spanyol-angolszász viszony

Míg a szovjet-lengyel kérdés körül az érdekelteknek sikerült némileg lezárások a zsilipeket és a nyilvánosság kizárásával folyó angolszász diplomáciai lépések pillanatnyi állásáról — így például Mikolajczyk lengyel emigráns miniszterelnök amerikai meghívásáról — csak szűkszavú jelentések látnak napvilágot, az angolszász nyilvánosság legteljesebb bevonásával folyik tovább a spanyol-angolszász viszony taglalása. Az amerikai közlekedési szállítások megszüntetése után az Associated Press azt írta, hogy „más drasztikus lépések a köztöbön állanak Spanyolország ellen”. Ugyanez a hírforrás utalt arra, hogy Washington megváltoztatta politikáját Spanyolországgal szemben: „Az

Ma: Gazdasági és jogi figyelő

USA katonai ereje olyan fokot ért el, amely lehetővé teszi a standard fellépést.” Az Evening Standard, minerről a Rador tudósítása nyomán már beszámoltunk, angol részről is hasonló kemény ellenintézkedéseket helyeztettilátásba, főleg gazdasági vonatkozásban (A brit gabona- és szénállítások elfüggesztése). Erthező érdeklődéssel várta tehát a világ közvéleménye Eden külügyminiszternek a spanyol ügyben teendő alsóházi nyilatkozatát. Erre a nyilatkozatra azonban az Exchange Telegraph legújabb értesülése szerint aligha kerül sor. Londonban ugyanint nagy jelentőséget tulajdonítanak Hoare madridi angol nagykövet és Franco tábornok minapi megbeszélésének s a helyzet további kiéleződését elkerülendő, tanácsosnak tartják a madridi kormány újabb állásfoglalását, a várakozást. Alba herceg, londoni spanyol nagykövet most tárgyal Franco tábornokkal.

A legfelsőbb szovjet-tanács 10. ülészaka

Január 28-án, pénteken kezdődött a Szovjet legfelsőbb tanácsának 10. ülészaka a Kremlben, az Unió tanácsa és a nemzetiségek tanácsa külön-külön ülésével. Napirendre — mint e ről a DNB, stockholmi értesülése nyomán a Rador is hírt adott — a Szovjet-Unió 1944. évi költségvetésének és 1940., 1941. és 1942. évi zárszámadásának elfogadását tüzték. A napirenden szerepelt továbbá a hadügyi és külügyi népbiztosság átalakítása, szövetségi népbiztosságokból szövetségi köztársasági népbiztosságokká. Ugyancsak tárgyalták a Szovjet-Unió legfelsőbb tanácsa első helyettes elnökének kinevezését is. A

A negyedik orvosi közlemény: Öfelsege a király a műtét után teljesen felépült

București. Mint a Rador jelenti, a királyi ház udvarnagyi hivatala a következő, 4. számú orvosi jelentést adta ki Öfelsege I. Mihai király egészségi állapotáról: Öfelsege a király a műtét után tel-

jesen felépült, elhagyta az ágyat és lábadozó.

Sinaia, 1944. február 1.

Az orvosi jelentést Sauerbruch dr., Gohrbrandt dr., Balaceanu dr. és Carstea dr. írta alá.

nemzetiségek tanácsa ülészakának napirendje megegyezett az Unió-tanács napirendjével.

A 10. ülészak megnyitását követően, Sztalin és a kormány tagjai jelenlétében közös ülést tartott az Unió tanácsa és a nemzetiségek tanácsa. Az ülés Szverniv, a Szovjet-Unió pénzügyi népbiztosságának jelentésével kezdődött a Szovjet-Unió 1944. évi költségvetéséről, valamint az 1940., 1941. és 1942. évi zárszámadásáról.

A hadügyi és külügyi népbiztosság átalakítása

Stockholmi különtudósításra hivatkozva a Current utul című bucaresti lap a következőket közli:

— Moszkvából jelentik a svéd lap tudósítók, hogy február 1-én délelőtt a Kremlben megtartott ülésen egyhangulag elfogadják a Szovjet-Unió 1944. évi költségvetését, az esti ülésen pedig Molotov külügyi népbiztos a legfelsőbb tanács elé terjesztette azokat az alkotmányra vonatkozó törvényjavaslatokat, amelyek a nemzetvédelmi és a külügyi népbiztosság reformját foglalják magukban.

— A nemzetvédelmi népbiztosság reformjára vonatkozó törvény alapján a Szovjetnek területi megosztás szerinti való nemzeti hadseregei lesznek, amelyek együttesen alkotják majd a vörös hadsereget. A nemzetvédelmi népbiztosság a szovjet köztársaságok biztosságává alakul át, minden egyes szovjet köztársaságnak pedig külön lesz nemzetvédelmi népbiztossága.

— A külügyi népbiztosság reformjára vonatkozó törvény értelmében ez a biztosság átalakul a szovjet köztársaságok külügyi biztosságává, minden köztársaságnak pedig külön lesz külügyi népbiztossága azzal a joggal, hogy saját diplomáciai képviselői legyenek a külföldön és hogy külön köthessen minden szövetség egyezményeket és szerződéseket az idegen államokkal.

— Miután Molotov előterjesztette javaslatát, szólamra jelentkeztek a következő szovjet köztársaságok képviselői: Ukrajna, Lettország, Fehér-Oroszország, Litvánia, Észtország, Asszerbeidzsán és Finn-Karjala. M. nthogy ellenvetés nem volt, Molotov a tanácskozást befejezettnek nyilvánította. A két kamara — a Szovjet-Unió legfelsőbb tanácsa és a nemzetiségek tanácsa — egyhangulag megszavazta az előterjesztett törvényjavaslatokat, — fejeződik be a Currentul idézte stockholmi tudósítás.

A nemzetközi politikai érdeklődés központjában ezek után magától értetődően

a Szovjet-Unió alkotmányreformja áll. A DNB. értesülése szerint Moszkva a szovjet államszervezet bizonyos fokú decentralizálását tervezi, a Szovjet-Unió és köztársaságainak a külpolitika és a nemzetvédelem terén biztosított nagyobb önállósága révén. Molotov határozott formában ki is jelentette, hogy az alkotmány módosító törvényjavaslat elfogadása a szovjet köztársaságok tevékenységének nagyarányú kiszélesítését jelenti, ezzel egyidejűleg pedig fokozza a Szovjet megerősödését, mind katonai, mind külpolitikai vonatkozásban. Molotovnak ezt a nyilatkozatát s magát az alkotmányreform tényét mind a német birodalmi fővárosban, mind a nyugati szövetségesek táborában nagy figyelemmel fogadják.

Berlin véleménye

Német részről azon a véleményen vannak, — mondja egy berlini jelentés, — hogy Molotov alkotmánymódosítási előterjesztése csak látszatra szolgálja a hatalom megosztását, a valóságban Moszkva külpolitikai befolyásának további megerősítésére irányul. Az alkotmánymódosítás ugyanis lehetővé teszi majd, hogy minden fontos külpolitikai és gazdasági természetű döntésnél is, amikor különböző szövetséges-közi vegyes bizottságok tárgyalnak majd, a Szovjet döntő szavazat-többségre tehesen szert. Schmidt követ, a német külügyminisztérium sajtóértekezletén ova intette, hogy a sajtó képviselőit annak feltételezésétől, hogy a szovjet alkotmányreform a Szov-

jet-Unió „demokratizálását és decentralizálását” célozná.

Londoni hírmagyarulatok

Harold King, a Reuter-ügynökség moszkvai diplomáciai munkatársa — — mint erről a DNB. beszámol — „kelletlenül állapította meg”, hogy a létszámukban gyarapodó szovjet küldöttségek minden jövő eseményben, így a ié. tárgyalásokon is az elérni kívánt tulsulyt szándékoznak képviselni majd, az angol-amerikai szövetségesek véleményével szemben.

A Rador genfi tudósítója ezeket táviratozza:

— Londonból jelentik, hogy a brit fővárosban élő lengyelek, valamint a balti állampolgárok körében nagy esodákokozást keltett a Szovjetnek az az elhatározása hogy megváltoztatja állami alakulatát a külügyi kormányzás tekintetében. Ezekben a körökben azt mondják, hogy ezzel az átalakítással a Szovjet meg akarja szerezni a rokonszenvet ahhoz a formához, amellyel be akarja kebelezni a balti államokat és egyszerűsminid törvényes alapot akar adni ezzel a nyugati hatalmak részére, hogy elfogadhatassák a bekebelezést.

Washington asálya

Newyorki értesülésre hivatkozva az Europapress jelenti: A szovjet alkotmányreform híret Washington illetékes körei idegenkedéssel fogadják. A New York Times abban a megállapításban foglalja össze a hivatalos amerikai körök véleményét, hogy a Szovjet-Unió ezzel a lépésével kedvezőbb helyzetet akar magának biztosítani a rábor utáni tanácskozásokon és a Szovjet-Unióval közvetlenül szomszédos országok számára meg akarja könnyíteni a bekebelezést. Ilyenformán ova fejlődik majd a helyzet — mondják Washingtonban — hogy Oroszország a külön külügyi népbiztosságok felállítására folytán nem kevesebb, mint 16 képviselővel jelentkezne a jövő békeértekezleten és a tárgyalásokat, szavazati tulsulyával, a Moszkvának megfelelő irányban befolyásolná. (—)

A politikai arcvonal

A szovjet hadügyi és külügyi népbiztosság átalakítása

Berlin. (DNK). A nemzetközi élet érdeklődésének központjában a Szovjet-Unió első alkotmányreformja áll. A német távirati iroda értesülése szerint Moszkva a szovjet államszervezet bizo-

nyos decentralizálását tervezi a Szovjet-Unió és köztársaságainak a külpolitika és a nemzetvédelem terén biztosított nagyobb önállósága révén.

Molotov előterjesztése

A szovjet hírszolgálat jelentése szerint — közlik Amszterdamból — Molotov szovjet külügyi népbiztos terjedelmes jelentést terjesztett a legfelső szovjet-tanács elé a hadügyi és külügyi népbiztosságok átalakítása tárgyában. Hangoztatta, hogy nem egyszerű átalakításról van szó hanem új és igen fontos feladatokat tűznek majd a szövetkezett köztársaságok elé. Ezek az átalakítások egyrészt az ország védelmét, másrészt a külföldi államokkal való kapcsolatokat érintik. Eddig a szövetkezett köztársas-

ságok együttesen vettek részt a vörös hadsereg létesítésében, szervezésében és felszerelésében. A cél most az, hogy a szövetkezett köztársaságok külön katonai alakulatokat híreztítsenek, amelyek mint a vörös hadsereg alkotó részei szerepelnek. Ebből következik annak a szükségessége, hogy az eddigi hadügyi népbiztosság helyett a szövetkezett köztársaságok külön védelmi népbiztosságokat alakítsanak.

Ugyanez a helyzet külpolitikai tekintetben is, Molotov előterjesztése szerint.

zövetkezett köztársaságoknak külpolitikai téren megadják a teljeshatalmat ahhoz, hogy külföldi államokkal közvetlenül vegyessenek fel kapcsolatokat és köthessenek egyezségeket. Ebből nyilván következik külön külügyi népbiztosságok felállítására is a szövöztetett köztársaságoknál. Molotov végül kifejtette még azt is, hogy a szóban forgó jelentés elfogadása a szövöztetett köztársaságok tevékenységének nagyarányú kiszélesítését jelenti egyben pedig fokozza a Szovjet-Unió megerősödését katonai és külpolitikai téren.

A Szovjet számbeli túlsulyra törekszik a béketárgyaláson

Berlin. (DNB). Schmidt dr. a német külügyi hivatal sajtóérkeztetője így jelentette a lap tudósítóját, hogy az angol és az amerikai sajtó részéről propagál az azon téves felfogáshoz csatlakozzának, amely szerint Sztalin elérése a Szovjet-Unió demokratizálását és decentralizálását célozza. A legfelső szovjet tanács elé terjesztett Molotov-féle javaslat gyakorlatilag Moszkva azon szándékát jelenít meg, hogy a tulajdonképpen: szovjet missziók mellett külföldön megfelelő képviselőket is szerezzen.

Harold King, a Reuter-ügynökség diplomáciai levelezője kelletlenül állapította meg, hogy ezek a szovjet kiáltások minden eljövendő eseménnyel, így a béketárgyalásoknál is, az elémi kívánt számbeli túlsúlyt képviselik majd az angol-amerikai szövetséges véleményével szemben Schmidt dr. ezután felhívta még hallgatóságának figyelmét

Elmarad Eden alsóházi nyilatkozata a spanyol ügyről

Bern. (Rador). A DNB, jelenti: Az Exchange Telegraph diplomáciai tudósítója jelenti Londonból: Most már biztos, hogy Eden angol külügyminiszter a már jelzett nyilatkozatot a spanyol-brit kapcsolatokra vonatkozólag nem fogja megemlíteni. Ennek az elhatározásnak az alapja állítólag az a megbeszélés, amely Franco tábornagy, spanyol államfő és Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövét között lefolyt. Erre való tekintettel Eden nem tartja tanácsosnak, hogy oly nyilatkozatot tegyen, amely a spanyol-angol viszony további elmérgesedését vonhatná maga után.

PILLANATNYILAG NEM LEHET MEG DRÁMAI FORDULATRÓL BESZÉLNI

Lisszabom. (Tp). A spanyol-angol feszült pillanatnyilag nem vezet még drámai fordulathoz, de a kérdés erősen foglalkoztatja az érdekelt országok illetékes tényezőit és a sajtót. A helyzet enyhülésére következtetnek abból a körülményből, hogy Eden angol külügyminiszter az alsóházban nem mondja el a várt nyilatkozatát a Spanyolországgal szemben tanúsítandó magatartásáról.

arra, hogy Molotov éppen a Benes-féle szerződést a bolsevizálásnak ezt a mintaképét egy európai állammal szemben, állította oda példaképpen a többi európai állam számára.

Egyébként Molotov előterjesztéseit a legfelsőbb szovjet tanács egyhangúlag, kezelemelással fogadták el.

HULL: „KIZÁRÓLAG SZOVJET ÜGY”

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A brit hírszolgálat közlése szerint Hull államtitkár, a sajtó képviselőinek a szovjet külügyi és hadügyi népbiztosságainak új szervezésére vonatkozó kérdéseire kijelentette, hogy ez a terv moszkvai látogatása alkalmával számos külér értekezlet tárgya volt. Erről a dolgról akkor csak néhány kormánytisztviselő beszélt. Itt kizárólag szovjet ügyről van szó. Hull visszautasított olyan állásfoglalást, mintha tudomása volna arról, hogy az átszervezés következtében a Szovjetnek előnye lennének az eljövendő nemzetközi értekezleteken.

KALININ HELYETTESE

Amszterdam. (Tp). Moszkvából érkezett jelentés szerint Kalinin-nek, a Szovjet-Unió elnökének helyettese Vernik Nikolaj az orosz szakszervezetek elnöke, a legfelső szovjet tanács tagja lett.

KORNEJCSUK ÚJ MEGBIZATÁST KAP

Stockholm. (Tp). Moszkvai forrásból híre érkezett, hogy Kornejcsuk, helyettes szovjet külügyi népbiztos, bevonította lemondását Londonban úgy hiszik, hogy Kornejcsuk az önálló ukrán szovjet-köztársaság külügyi népbiztosa lesz.

tartásról Ezt annak a beható tanácskozásnak tulajdonítják, amit Sir Samuel Hoare madridi angol nagykövét legújabb Franco tábornok, spanyol államfővel folytatott. E megbeszélés eredményeképpen Eden nem tartja indokoltnak olyan éles nyilatkozat elhangzását, amely még jobban kijelezné a helyzetet. A svájci lapok szerint Londonban megvárják Alba herceg, londoni spanyol nagykövét jelentését, aki ez idő szerint

Madridban tartózkodik. Jelentésének egy hónapra belül várható hatásáról tessék függővé Londonban a további lépéseket. A Journal de Genève című svájci lap azt írja, hogy London és Washington bizonyos rendszabályokat lenne kénytelen életbe léptetni, ha Franco tábornok nem alkalmazkodik az angolszász kívánásokhoz.

A BENZINTOGYASZTÁS KORLATOZÁSA SPANYOLORSZÁGBAN

Madrid. (Rador). A DNB jelenti: Az Egyesült Államok kormánya tudvalóval bejelentette, hogy a Spanyolországba irányított kőolaj-szállítmányokat beszünteti. Erre való tekintettel a spanyol hatóságok új rendeletet léptettek életbe a benzintogyasztás terén. A rendelet értelmében magángépkocsik februárban nem kapnak benzint.

Mikolajczyk újabb amerikai meghívása

Genf. (Rador). A DNB jelenti: Mikolajczyk, a londoni lengyel menekült kormány miniszterelnöke, Roosevelt elnök és Cordell Hull amerikai külügyminiszter meghívására a közeli napokban Amerikába utazik. Londoni lengyel körökben nem számítanak arra, hogy a miniszterelnök látogatása hosszabb lesz, de azért a szovjet-lengyel kérdés legutóbbi fejleményei alapján mégis nagy jelentőséget tulajdonítanak neki.

SVÁJCI LAP A TÖRÖK NÉP HANGULATÁRÓL A HADBALÉPEST ILLETTŐEN

Isztanbul. (Tp). A Neue Zürcher Zeitung isztanbuli jelentése beszámol arról, hogy a török nép egyenesen abban az óhajban, hogy amennyire csak lehetséges, kerülje el a részvételt az ellenségeskedésben, meri ez a török városokat a légi támadások borzalmainak tenné ki. Ebben a kérdésben bizonyos lehangoltság észlelhető a szövetségesek irányában, mert az az érzés veszt erőt a lakosságban, hogy a szövetségesek nyomást gyakorolnak Törökországra a háborúban való tényleges részvétel érdekében.

Jelentéseink a harcok teréről

Elkeseredett harcok Cassino környékén

Berlin. (DNB). A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcúterén a balkopoli hídfőnél a német csapatok a szovjet erők helyi támadásait visszautasították. A Dryepropetovszkától délnyugatra lévő területen a német csapatok súlyos elhárító harcban állnak az előrenyomuló ellenséges páncélos közelekkel.

A Kirovograd és Belaja-Cserkov közötti évő területen egy német támadó harc csoport heves ellenséges ellenállásba ütközött. Kemény harcok folytak ki, amelyek még folyamatban vannak.

A Pripjet-mocsaraktól délre lévő területen az oroszok ismételt támadásai Sepevka irányában meghiúsultak. Tovább északnyugatra elkeseredett elhárító harcok során Kovo és Luck helységeket feladták.

A Pripjet és a Berezina folyók között, valamint Vitebszktől északnyugatra lévő területen, ahol a szovjet csapatok támadásait újabb megkezdték, a német csapatok tegnap váltakozó küzdelem után elhárító sikert értek el.

Uz Ilmen-tó és a Fian-tengerből közeledő német hadoszlopok továbbra is súlyos elhárító harcokban állnak. Különösen Novgorodtól nyugatra, ahol az eredményes ellentámadások során 22 szovjet páncélost leltek és Narvatól keletre a szovjet csapatok támadásait nagy erővel folytatják.

Dél-Olaszországban az angolszászok tegnap a netúnai hídfőnél néhány eredménytelen támadást intéztek az északi arevonalszakasz ellen.

Összpontosított támadásokkal az ellenség tegnapi támadásainak eredményeit megsemmisítették.

A déli arevonalszakaszon a cassinói hegytörsérről elkeseredett harc folyik. Az uralkodó magaslatok német kézben maradtak. A veszteségek mindkét részről nagyok.

hogy a pártja és a saját érdeket hozza előtérbe, igen elterjedt.

Ez már a második ilyen levél, amelyet Churchill mint a konzervatív párt vezére, az egyik vidéki pártvezetőhez intézett. A levél az említett választókörletben heves vitára adott alkalmat.

MEGERŐSÍTETTEK ÉS FELFEGYVEREZTEK A VATIKÁN PALOTAŐRSÉGÉT

Róma. (DNB). A Nemzetközi Sajtótudósító közli: A Vatikán-város palotaőrségének létszámát 2300 főre emelték fel és ugyanazon arányban növelték a tiszték és altisztek létszámát is. A vatikáni ruharaktárakat kiürítették a megnövekedett csapatok felszerelésének biztosítására. A vatikáni őrség eddig csak alabárdokat viselt, most azonban karabélyokkal, önműködő fegyverekkel és könnyű tüzerességgel is ellátták. Gépesített osztagot is felállítottak és megszervezték a hírszolgálatot. A palotaőrség tehát már nem csupán díszcsapat, amely a pápa számára utat nyit a tömegben. Az utóbbi napokban a Vatikán felségjoga alatti álló épületek őrségét is megerősítették és erre a célra 800 embert vettek igénybe. A palotaőrség tehát bizonyos hadászati szereppel is bír.

CASTEL GANDOLFO BOMBÁZÁSA

Róma. (Tp). A római rádió közli, hogy az angol-amerikai légierő XII. Pius pápa nyaraló helyét, Castel Gandolfo is megtámadta. Egy apáca-kolostort a bombák eltaláltak; a romok alatt 17 apáca lelte halálát. A pápai területen belül 4 bombát dobáltak le a támadó repülő. Két bomba nem robbant fel, a másik kétő azonban a pápai középületben okozott károkat.

TÖRTÉNELMI MŰEMLEKEK PUSZTULÁSA BOLOGNÁBAN

Róma. (Tp). A római rádió jelentette, hogy angolszász repülőgépek ismét megtámadták Bologna városát. Az ellenséges bombák sok fontos műemleket semmisítették meg, többek között a főgimnázium épületét, a híres egyetem történelmi jelentőségű székelyét. Súlyosan megrongálódott jobb templom és az érseki palota is. A flamand kollégium épülete teljesen elpusztult. Ezenkívül tete mes kár támadt lakóházakban.

INVAZIÓS MEGBESZÉLESEK

London. (Ep). Eisenhower tábornok főhadiszállásán naponta tanácskozások folynak, amelyekből az angol sajtó arra következtet, hogy a második arcvonal gyors közeledésének egyes mozzanatait beszéljük meg. A Daily Herald című londoni lap úgy hiszi, hogy ezzel kapcsolatban a legközelebbi napokban már fontos közlést tehet a második arcvonal létesítésével kapcsolatos nagyarányú előkészületekről.

AZ USA EDDIGI HÁBORUS EMBER-VEZTÉSÉGE

Amszterdam. (Tp). Az Egyesült Államok fővárosában tegnap este a következő jelentést adták ki: A háboru kezdete óta az USA ember-vesztésege mostanáig: 33.153 halott, 49.518 sebesült, 33.617 eltűnt, 29.898 amerikai katonára pedig fogságba esett. Az amerikai fegyveres erők teljes vesztesége tehát 146.186 emberre tehető.

Legújabb Messzemenő tartalékolási rendszabályok Spanyolországban

Madrid (Tp). Az Alcazar című spanyol lap az amerikai olajszállítmányok beszüntetése tárgyában a következőket közli: Spanyolország messzemenő tartalékolási rendszabályokhoz nyúl. Az elvesztett olajszállítmányok miatt minden spanyol készen áll arra, hogy hazafias szellemben meghozza a szükséges áldozatokat. Nagyon fontos ugyan az olaj bennozatala de ennél fontosabb a nemzeti becsület és a méltóság. A spanyol haza eseményei a közelmúltban megtanították a spanyolokat arra, hogy a nehézségeket legyűzzék és le fogják győzni azokat a nehézségeket is, amelyek az olajszállítmányok elmaradásából származnak.

A délszlávok nagy többsége Tito ellen

Isztanbul. (Tp). Menekült jugoszláv körökben hangoztatják, hogy Jugoszláviában Mihajlovics tábornok híveitől függetlenül csernik-csoportok alakultak, amelyek szembefordultak Tito híveivel és megakadályozták azt, hogy a parasztokat Tito táborába besorozzák. Montenegróban 400 magasarangu tiszt Nedics mellé állt, nehogy Tito csoportjához kénszerítsék őket. Isztanbuli menekült jugoszláv körökben hangsúlyozzák, hogy a délszlávok nagy többsége nem fogadja el Tito elveit.

A Déli Hírlap gazdasági és jogi figyelője

Főmunkatársak:

CSAKANY BÉLA dr.
és
TAKATS LAJOS dr.

Osszefoglaló ismertetés az 1943-ban életbelépett rendelettörvényekről.

Közlő: PAAL JANOS
(Negyedik rész)

46

Mint már röviden megemlékeztünk róla, a nemzetgazdasági miniszter előterjesztésére rendelettörvénytel megváltoztatták a konverziós adósságok kedvezményes kiegyenlítésére kitűzött 1943 december 31-én lejárt határidőt. Tudni kell, hogy 1943 szeptember 24-én 9 százalékos fizetési kedvezményt biztosítottak azoknak a konverziós adósságoknak, akik 1943 december 31-ig a hálalékos összes részleteket kiegyenlítették. Mint megállapítás nyert, a háború miatt még igen sok azoknak a száma, akik nem éltek a kedvezménnyel s ezért szükségesnek mutatkozott új határidő — 1944 március 31 — kitűzése. (M. O. 1944 I. 26. 40. számú rendelettörvény.)

Az 1943 május 1-én megjelent szabotázs-törvény több, elsősorban a megtorló intézkedésekről szóló szakaszát módosítja, illetve egészíti ki egy most megjelent rendelettörvény. Fontosabb rendelkezéseit a Figyelő más részében közöljük. (M. O. 1944 I. 21., 30. számú rendelettörvény.)

1943 október 2-án rendelettörvénnyel arra kötelezték a kereskedelmi, valamint a kereskedelmi rendszer szerint 3 fő fölötti vállalatokat, hogy a közvevőnél a termelőtől hasznosítás vagy alkalmazottai ellátása céljából vásárolt minden kilogramm boza után 1 lej, és minden kilogramm rozs után 0,75 lej kúba illetéket fizessenek az államnak. Most ezt a rendelkezést olyan értelemben módosították, hogy nemcsak a kereskedelmi csoportokba sorozott vállalatok, hanem mindenki másra is vonatkozik. Ugyanez a rendelettörvény kimondja azt is, hogy mindenki, aki 1943 augusztus 1. óta hasznosítás vagy alkalmazottai ellátása végett a hivatalos árú eloszlásban vásárolt búzát és rozst, s ezt valamely kereskedelmi csoportba sorozott malomba, vizsl feldolgozásra, köteles a hivatalos ár és a tényleges ár közötti különbséget a vásárlást követő három tízedik napjáig a pénzügyigazgatóságon az állam javára befizetni. Az 1943 december 31-ig végzett ilyen vásárlások után járó különbséget befizetése legkésőbb február 24-én esedékes. (M. O. 1944 I. 24. 37. számú rendelettörvény.)

A pénzügyminisztérium kiterjesztette a pénzügyigazgatóságnak az 1943 április 1-én kiadott 540.001. számú körrendeletében adott ama jogot, hogy a 100.000 lejt meg nem haladó pénzügyi bírság összegét leszállíthassák. A rendeletet a Figyelő más helyen ismertettük. (M. O. 1944 I. 18., 476.870. számú rendelet.)

Egy másik pénzügyminiszteri rendelet az adókövetés során a kereskedelmi könyvek hiánya miatt felvett jegyzőkönyvekkel kapcsolatos tartalmaz intézkedés. Ezt a rendeletet is a Figyelő más helyen ismertettük. (M. O. 1944 I. 22., 282.473. számú rendelet.)

Az olajsajtólók 5 százalékos illeték-kötelezettségéről szól a központi helyegügyi bizottság egyik döntése. Arról van szó ugyanis, hogy a termelőktől által az olajsajtólókba szállított olajos mag mennyiségének 17 százalékát a sajtolók 4 méter méter visszatartásának, illetőleg kötelesek ezt a mennyiséget a hátrévi olajsajtólók hivatalának rendelkezésére bocsátani. A termelőktől történő vásárlás, illetve az olajsajtólók hivatalának való eladás kettős művelete után 5 százalékos illetékkel kapcsolatban a bizottság úgy döntött, hogy mivel az olajsajtólók ebben a műveletben mint az olajsajtólók hivatalának megbízottai működnek az illetéket csak egyszer, az eladásnál kell leróni. (Argus, 1944 I. 22., 9210. szám.)

A központi társadalombiztosító intézet előterjesztése a munkajogi minisztérium új határozatát, hogy azok az új vállalatok, amelyeknek száma a főállandó alkalmazottak van s saját gazdasági szolgálattal rendelkeznek, a társadalombiztosító intézet elnöksége és szociális felügyelői

Az alábbiakban rövid összefoglaló és áttekinthető ismertetés adunk az 1943. év folyamán életbelépettetett rendelettörvényekről, amelyek a Gazdasági és Jogi Figyelő olvasóit érintik.

Az első szám a rendelettörvény sorszáma (1943-ban 866 rendelettörvény jelent meg), ezt követi a törvény emelvése (pl.: a lakbérszerződések meghosszabbításáról, stb.), a hivatalos lap kelte és száma, amely a rendelettörvényt közölte, végül könnyebbég végett a hivatalos lap oldalszámát is feltüntetjük. Be-fejezősül a rendelettörvény lényegesebb rendelkezéseit ismertettjük röviden.

117. A váltótörvényben megállapított Március hó 12.
Az államrend, állambiztonság, közérköles és nemzetgazdaság ellen elkövetett bűncselekmények elkövetése miatt elítélt személyekkel szemben hozandó biztonsági intézkedések. 1943 március 3., 52. szám; 1852—1854. oldal.

A rendelettörvény indokolása rámutat arra, hogy a büntető törvénykönyvben megállapított biztonsági intézkedések az államrend, állambiztonság, közérköles és nemzetgazdaság ellen vétő bűnözőkkel szemben nem hajthatók végre s ezért szükségesnek mutatkozott, hogy az ilyen bűncselekmények miatt elítélt zsidók részére lényegszertartó helyen jelöljenek ki, a honosított zsidók elvesztik állampolgárságukat, a természetes vagy állampolgárságukat elismeri nem-zsidó elítéltek román állampolgárságát megvonják, a külföldi honos elítélteket kiutasítják, a megrögzött bűnözőket táborba utalják és végül ugyancsak táborba utalják a nem-zsidó bűnözőket.
128. Az iparpártolási törvény érvényre

határidő meghosszabbítása. 1943 február 28., 50. szám; 1753—1754. oldal.

A Románia által kiürített területeken kiállított, aláírt, illetőleg fizetési helyül megjelölt váltók fizetési határidejét egy előbbi rendelkezéssel 1942 március 31-ig meghosszabbították. A váltótörvény viszon a hitelezőnek egy évi határidőt ad arra, hogy a váltót végrehajtási záradékot elláttassa és a végrehajtást megéjtse. A kormányt bizonyos indokok arra készítették, hogy a váltókeresés megindítására kiürített földi határidőt a háború befejezését követő egy év lejártáig kioldja.

129. A cernakészítő gyárak működésének szabályozása. 1943 március 4., 53. szám; 1884—1885. oldal.
A rendelettörvény a cernakészítő gyárak működését, akár már működő, akár pedig ez után létesítendő vállalatokról van szó, bizonyos feltételek megtartásához köti.
140. Néhány szeszital fényszési adókulcsának leszállítása. 1943 március 8., 56. szám; 1961. oldal.
1942 április 1-től a rum, konyak, likőrök, vermut, továbbá a gyümölcsből, gyökerekből és növényből készített pálinka fényszési adókulcsát 18 százalékról 30 százalékra emelték. E rendelkezés a gyakorlatban nem hozta meg a kívánt eredményt, mert egyrészt csökkent a szeszitalok készítése s ezzel fogyasztás, másrészt elterjedt az adózatlan szesz készítése. Ezért a 30 százalékos adókulcsot ismét 18 százalékban állapították meg (Folytatjuk.)

A szabotázs-törvény módosítása

A hivatalos lap január 21.-i 17. számában rendelettörvény jelen meg az 1943 május 1-én életbelépett szabotázs-törvény egyes intézkedéseinek módosításáról.

A kereskedelmi, közvevőkről érintik a módosított 42. szakasz intézkedései, amelyek a szabotázs súlyosabbnak minősített esetekre az eredeti törvényben megállapított megtorlóakoson kívül még közigazgatási büntetéseket is kiszabnak. Ezek a következők:
a) Az iparpártolási törvény kedvezményeinek megvonása;
b) A kereskedelem és ipar gyakorlati jogának felfüggesztése;
c) A nyersanyag, félgyártmányok és készáruk kivágásának leszállítása vagy megszüntetése.

Ezeket a büntetéseket csak a nemzetgazdasági minisztérium ráhatja ki rendeleti úton.

A megszorított bírói büntetéseken kívül az alábbi felsorolt közigazgatási büntetésekkel sújthatók a következő személyek:

1. Azok a kereskedők, iparosok, kézművesek és termelők, akik a hadifeszterelési és haditermelési, valamint a nemzetgazdasági minisztérium által kért kimutatásokat, jelentéseket, okmányokat és minidat nem küldik el s az ezzel kapcsolatos feltételeket nem teljesítik.
2. Azok a hiteltelők, akik nem jelentik be az előírásoknak megfelelően a kereskedőknek, iparosoknak és kézműveseknek adott Kézizálogkönyvcsőnöket a megszorított nyolcnapon belül és nem közlik a Kézizálogkönyvet képező árú tárolási helyét, továbbá az időközben bekövetkező változásokat.
3. Mindazok, akik a közhatóságoktól megállapított árú-mennyiségeket hiányosan mérik; akik az ilyen árut tudatosan árusítják; akik bár-

milyen áru vagy termék hiányosan mérnek; akik valamilyen árucikket vagy terméket hamisítanak, mással helyettesítenek s az ilyen áru vagy terméket tudatosan árusítják; akik más eredetű, más gyártmányú, vagy más minőségű áru küldenek, mint amilyenek birtokukban létejt állították, illetve amilyenek eladása iránt devóikkal megállapodtak.

4. Mindazok, akik tudatosan nem adják át, elfütnetik vagy megsemmisítik zárolt vagy rekvirált árucikket és termékeiket; azok a kereskedők és iparosok, akik tudatosan használhatatlanná teszik, megsemmisítik vagy a forgalomból kivonják — parancsoló szöveggel szükségesség igazolása nélkül — termékeiket, árucikket vagy pedig ezeket elfütnetik.

5. Azok, akik megtagadják a nekik kiosztott termék vagy áru mennyiségének átvételét vagy árusítását; valamint azok, akik az árusítás

Az üzleti könyvek hiánya miatt felvett jegyzőkönyv

A pénzügyminisztérium a hivatalos lap január 22-i 18. számában közzétett 282.423 számú rendeletével utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy az adókövetések alkalmával az üzleti könyvek hiánya miatt felvett kihágási jegyzőkönyvet vizsgálják felül.
Ha a jegyzőkönyvek ellen beadott feltevések alapján a bírságot a különleges miniszteri bizottság 100.000 lejen alól lévő összegre szállította le, úgy a pénzügyigazgató tartozik a bírság mérséklésére vonatkozó jóváhagyást hálalétként megadni.
A jövőben az ilyen címen kivetett bírság jóváhagyása, mérséklése és törlése mindenkor a pénzügyigazgatóságok mellett működő különleges bizottságok hatáskörébe tartozik. (.)

céljából rájuk bízott áru és termék más célra használják fel.

A felsorolt esetekben ha még tetten érésről is szó van, a szabotázs-törvény erősen súlyos büntetési mellett még más közigazgatási intézkedések is alkalmazhatók.

Tízmillió lejeg terjedő bírság vállalat forgalmának arányában;

Ellenőr kivételezése az illető vállalat mellé. Az ellenőr illetményét a nemzetgazdasági minisztérium állapítja meg a vállalat terhére.

A vállalat elrekvirálása.
A további módosítások az elkobzott áruk kezelése és eladása iránt való intézkedésekről tesznek említést. (.)

A pénzügyi bírság leszállítása

A múlt év április 1-én kelt 540.001 számú pénzügyminiszteri rendelet a pénzügyigazgatók felhatalmazta arra hogy a 100.000 lejnél kisebb összegű pénzügyi bírságokat saját hatáskörben mérsékelhessenek. A rendelet egyúttal megállapította a leszállítás megengedhető legkisebb százalékát is.

A pénzügyminisztérium most a hivatalos lap január 18-i számában 476.870. szám alatti 200.000 lejre emelte azt a határt, amelyen belül a pénzügyigazgató jegyzőkönyv alapján kivetett bírságot mérsékelhet, megsíthat vagy megsemmisíthat.
A bírság leszállításánál tekintetbe kell venni a kereskedő vagyoni helyzetét, azt hogy be volt-e vonulva, a jóhiszeműséget vagy rosszszeműséget stb.

A rendelet nem követeli meg a pénzügyigazgatótól, hogy a példaképen közölt mérséklési kulcsok ragaszkodjanak, hanem széleskörű szabadságot ad nekik ezen a téren. Kivét az inban a rendelet, hogy ahol aránytalanul van szó, a bírság semmieségre sem szállítható az eredeti összeg 35 százalékánál alacsonyabb szintre. Kivétel ez alól csak a parasztoktól vásárolt áru (gabona, állat stb.), amikor a bírság a legkisebbre mérsékelhető.

A mérséklés joga kizárólag a fő-pénzügyigazgatót illet; ha az illető pénzügyigazgatósnak fő-pénzügyigazgatója nincsen, akkor ezt a jogot a pénzügyigazgatóság vezetője gyakorolhatja. (.)

A Déli Hírlap gazdasági és jogi titelője

Milyen esetekben vagyunk felelősek más személyek és tárgyak okozta károkért

Az ember sok esetben felelős olyan károkért is, amelyeket nem maga okozott, s a kár nem hozható okozati összefüggésbe saját tevékenységével. Az egyenlő szabadság és az egyenlőség tiszteletére épült jogrendszer csak nagyon óvatosan és lassu fejlődés folyamán adott helyet és ismerte el bizonyos esetekben a fenti tételt. Ma is inkább a jogelmélet és nyomában a joggyakorlat az, amely a csekélyszámu jételes jogszabályok mellett, azoknak tágabb értelmű magyarázatával ebben az irányban új utakat nyit.

Előbbi jogrendszerünk ezen a téren szintén inkább a joggyakorlatra, mint tételes jogszabályokra támaszkodik, ám-bár voltak — egyes különleges jogviszonyokat szabályozó törvények — amelyek ebben a kérdésben már a haladóbb szellemű jogelmélet vívmányait tükrözték.

Tekintettel arra, hogy az 1943. szeptember 15-én életbeléptetett román magánjog a francia jogfejlődés útját követte, amely a tárgyalandó kérdés tekintetében, egyik leghaladóbb szellemű álláspontot képviseli és amely sok esetben eddigi jogrendszerünköt eltérő intézkedéseket hozosít meg, hasznosnak véljük nyaközönoségünkek megismertetni ezeket a jogszabályokat.

A jogelmélet a tárgyalandó kérdés tekintetében az anyagot két részre osztja: 1. A más személyek és 2. idegen tárgyak (állatok és elettelen tárgyak) által okozott károkból folyó kötelezettségek.

Figyeljünk mai számában csupán a 1. pont alatt; kölmek ismertetésére szorítkozunk, míg a 2. pont alattiakat ismertetésére jövő számunkban fogunk kitérni.

A román polgári törvénykönyv 1000. szakasza értelmében:

1. Az apa, ennek távollétében pedig az anya, a vele egy háztartásban élő kiskorú gyermeke által másoknak okozott károkért vagyoni felelősséggel tartozik. Hasonló felelősség terheli a nevelőt a gondozásába adott kiskorú ténykedései tekintetében.

A fenti kötelezettség azon a feltevésen alapszik, hogy a szülő stb. a gyermek feletti felügyeletet és ellenőrzést tényleges gyakorlatát elmulasztotta, tehát mulasztás terheli. Ebből következőleg az érdekelt szülő stb. a felelősséget elháríthatja magától, ha bizonyítja, hogy a kiskorú tettét megakadályozni nem tudta és azt előre nem láthatta. Ha azonban a kiskorú károkotó tevékenysége egyes következménye a nevelésnek, melyet a szülői házból nyert, ugy a szülő akkor

is köteles a kárt megtéríteni, ha a gyermek már ninesen az ő közvetlen felügyelete alatt.

Ha a gyermek ninesen a szülők gondozásában és felügyelete alatt, ugy a felelősség azt terheli, aki a gyermek feletti felügyeleti jogot gyakorolja; még ha időlegesen is. Így az iparos a tanonca; a nevelő, legyen az személy vagy intézmény (internátus stb.), a nevelt kártokozó tevékenysége miatt felelősséggel tartozik.

2 A munkaadó és megbízó, felelős azokért a károkból, melyet alkalmazottja, megbízottja stb. munkakörében másoknak okoz.

Ez a felelősség megállapítása szempontjából mindenekelőtt vizsgálat tárgyát képezi, vajjon az alkalmazott, megbízott stb. a kártokozó cselekményt szolgálati tevékenysége alatt hajtott-e végre. Amennyiben ez megállapítható, ugy a munkaadó, megbízó stb. felelőssége akkor is fennáll, ha a kártokozó cselekmény ninesen szükségsszerű összefüggésben a szolgálati viszonyal. Így ha a kifutófia, annak a lakásából, akiehez munkaadója küldte, valamit eltulajdonít, a munkaadó felelőssége kétségtelenül megállapítandó, bár a lopás és a megbízás között ninesen szükségsszerű összefüggés.

A munkaadó és megbízó ezirányú felelőssége nagyobb a szülő, nevelő stb. felelősségénél, mivel azt semmi módon magáról el nem háríthatja, tehát azai sem, hogy alkalmazottja vagy megbízottja jogellenes cselekményét előre nem láthatta és azt megakadályozni nem volt módjában. Ez a súlyosabb kötelezettség annak a követelménynek folyamánya, hogy a munkaadó stb. köteles munkatársait ugy megválasztani, reájuk ugy felügyelni és általában ugy felhasználni, hogy abból másoknak kára ne származhassék.

A fenti kötelezettség fennáll még akkor is, ha a munkaadó jogiszemély. Ugyen az köz- vagy magánjelleű. Így az állam, megye, község, közintézmények, kereskedelmi és iparvállalatok stb. ebben a tekintetben a magánszemélyekkel egyenlő elbírálás alá esnek. Az állam felelős a tisztviselők által, szolgálatuk teljesítése alkalmával okozott károkból. A tisztviselők fogalma alá vonja a joggyakorlat mindazokat akik az állammal szolgálati viszonyban vannak. Így a katonák, esendőrök szolgálatuk alatti jogellenes magatartásából származó kár megtérítési kötelezettsége az államra hárul. (—s—)

(Folytatjuk).

Kérdezzon — mi fele'ünk

T. I. VIISOARA. Érdeklődésével forduljon közvetlenül az Erdélyi Magyar Gazdasági Együlethez (Reununea Agricultorilor Maghiari din Ardeal). Cime: Arad, Piața Elisabeta 24. (Oe.)

H. S. FRATELIA-UJKISODA. Karácsonyi ajándéokra nem lehet igénye, de a szabadság megváltási összegére igen, ha még be is volt vonulva. A kőtőgyári munkások részére megállapított legkisebb fizetésre nézve é.deklódják a munkakamaránál. (.)

E. F.-né TORMAC-VEGVAR. Vezesse tovább a tevely felbélyegzett pénztárnaplót és nem lesz semmi kellemetlensége. Az 5 számalékos jegyzékfizetést az év elején meg kellett újítania 1-es sorszámmal kezdődően. Más formáságnak nem kell eleget tennie. (.)

Sz. A. Tarnaveni - Dicsőszentmárton. Kérésére a tarnaveni-dicsőszentmártoni népközösségi iroda (Regele Ferdinand-utca, 34. szám) adhat pontos választ. (—s—)

W. R. NEREU-NYERŐ. Az 1930. évből visszított végrendelet hatályát megtartja, ha az alakítások tekintetében a készítése idején érvényben volt jogszabályoknak megfelelő. A lakhelyváltoztatás ténye nem érinti. A végrendelet

egyik lényeges kelléke az örökös megnevezése. Közös végrendelet — az 1943. szeptember 15. előtt érvényben volt jogszabályok szerint — csupán házastársak között érvényes. Tanácsoljuk, hogy végrendeletét maíssa be ügyvédnek. (—s—)

K. K. Lupeni-Lupény. Ha a hagyatéki tárgyat képező vagyont nem a férj szerezte, hanem szüleitől kapta, tehát ha annak ági vagyon jellege van, — leszármazók hiányában — az visszazáll arra, vagy annak leszármazóira, akitől a vagyon ered. Ez azonban csak a tulajdonjog tekintetében áll. Az özvegynek jogában van a vagyon feletti hasznélvezeti jogát gyakorolni. Az özvegyi jog férjhezmenetel vagy méltatlanság megállapítása bíró. eljárást feltételez. Ha a vagyonnak ninesen ági jellege, vagyis ha azt a férj házassága előtt bár, de maga szerezte, ugy az tulajdonjogilag is az özvegyet illeti. Az örökösre való érdemtelenég megállapítása szintén bírói uton történik. (—s—)

Több előfizető. Sziveskedjenek hozzánk írt kérdéseiket teljes névvel aláírt levélben megismételni.

Február 5, szombat
Róm. kat.: Agota
Protest.: Agota
Ortodox: Agota

Napkelte: 7.32 ó.
Napnyugta: 17.07 ó.
Holdkelte: 13.47 ó.
Holdnyugta: 4.46 ó.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timisoara I., Brlevardu Regina Maria 8, kiadóhivatal: I., Piața Bratianu 3, szám.

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldjük vissza, még abban az esetben sem, ha erre külön megkérnek.

Aradon előfizetések, felszólamlások Metian-utca 6, hirdetések Eminescu-utca 4. szám alatt, Reclama irodában, Távbeszélő 17-11.

— **FIZETIK A RÉGI MAGYAR HADIKÖLCSÖN KÖTVENYEKET.** A timisoarai-temesvári főpostára közli: A főpostahivatal tudomására adja az érdekelteknek, hogy az 1. számú timisoarai-temesvári postahivatal megkezdte a régi magyar hadikölcsön kifizetését. Felvilágosítással szolgál naponta délelőtt 11 és 1 óra között a hivatal pénztára, ahol a kifizetést is eszközlik.

— **Meghosszabbították a középiskolai tankönyvek érvényét.** (București). A hivatalos lap január 30-i száma nemzetművelési miniszteri rendeletet közöl, amely kimondja, hogy az 1943 szeptember 1. után engedélyezett s most lejárt érvényű tankönyvek még az 1944—45 és 1945—46. iskolai évben használhatók.

— **Ismét közlekedik Aradon a villamos.** (Saj. tud.) Megirtuk, hogy január eisején megindult Aradon a villamosjárat, de néhány napi közlekedés után javítási munkálatok miatt a forgalmat felfüggesztették. Most ismét üzembe helyezték a villamost, amely a pályaudvar és az Avram Iancu-ter között közlekedik és továbbra is benzinmotor vonlatja.

— **Talált tárgyak.** Timisoara-Temesvárott rendőri közegek a református templom közelében egy ládát találtak különböző műszaki alkatrészekkel. Az igazolt tulajdonos jelentkezzék a rendőrszektura közigazgatási osztályán, a tárgyak átvételére.

— **Olajkiosztás Timisoara-Temesvárott.** A timisoarai-temesvári városi közlekeztési szolgálat intézkedésére étolaj kerül szétosztásra az egyes városrészekben. Egy-egy személy a 4. számú olajjegy alapján 450 gramm olajat kap. Az olaj literje 233 lej. A zsidó fogyasztók fejadagja 200 gramm, ezt a 4. számú átvalozott olajjegy ellenében a zsidó hitközségtől kapják. Olaj a városi közletemény szerint kapható: Az első kerületben az Octavian Goga Szövetkezetnél, valamint a Rebholz és a Beitz-féle üzletben; a második kerületben a Simicin és Toaca-, a Marthe. David-, Jancsó- és a Müller-féle üzletekben és a Colonial Comert cégnél; a harmadik kerületben a Popescu-, Gabor-, Peshán- és Lenko-féle kereskedésekben; a negyedik kerületben Feisthammel és Walthei, Taran, Barbu, Frin és Jung-hans kereskedőknél; az ötödik kerületben a Todea-, Schädt-, Fischer- és Popescu-féle üzletekben. A kereskedők, akiknél a régebbi szétosztásból maradt még olaj ezt is árusíthatják a most elrendelt feltételek mellett. A kereskedőknek egyébként a 3. számú olajjegyekkel február 7-ig kell elszámolniuk.

— **Pénztolvaj patkányok.** (Saj. tud.) Vladoianu Stefan a bucurești Capitan Buruianu utca 1. szám alatti lakos megjelent a rendőrségben és elpanaszolta, hogy 65 000 lej megtakarított pénzét, ismeretlen tettesek ellopták. A pénz 2000 és 1000 lejes bankjegyekben egy vastag borítékban tartotta és a borítékot szobájának padlója alá rejtette. Mikor hazulról jávozott, szobáját mindig biztosított lakattal zárta el és hazatérve első dolga volt meggyőződni róla, hogy a pénz a rejtékelyben van-e. Ezuttal azonban, bár a lakat sértetlen volt, a pénz nem talált ott. A rendőrség megindította a nyomozást és megtekintette a rejtékelyet. Megállapították, hogy a padló alatt nagy üreg van és azért felbonolták a padlót. Az üreg járata a falig vezetett, ahol egy terjedelmes lyukban patkánycsaládot találtak. Ott találtak a borítékot is a pénzzel.

— **Étolaj-kimérés Aradon.** (Saj. tud.) Az aradi városi közlektásügyi hivatal tudatja, hogy az élelmiszer-könyvecske 5. számú étolaj-szelvénye alapján minden személy fél liter étolajat kap. Azoktól a kereskedőktől, akik fogyasztóknak nem mérnek ki étolajat, megvonják a jegyre árusított elikkek eladási jogát.

— **Olasz társalgási nyelvóra.** A Romániai Olasz Kulturintézet timisoarai-temesvári fiókja az olasz nyelvtanfolyamon részvevő hallgatók kívánságára hetenként egy gyakorló társalgási nyelvórát is rendez. Az első órát február 10-én este 7 órakor tartják és azt minden esütörtökön megismélik.

— **Citrom az aradi üzletekben.** (Saj. tud.) Az aradi közlistviselők és nyugdíjasok ellátásügyi csoportjának Horjau-utca 1. szám alatt lévő üzletében és az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyező egyesületének Eminescu-utca 20-22. szám alatt lévő boltjában citromot árusítanak. Az egyesület tagjai a tagsági igazolvány alapján, mások a bevérsírási könyvecske 8. számú cukorszelvénye ellenében kapnak egy-egy citromot, darabonként 55 lejes árban.

— **Koszonumegváltás.** A timisoarai-temesvári Opera-kávéház iparos asztaltársasága Kocsosyay János elhalálozása alkalmából a dr. Kakuk-csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon javára koszonumegváltás címén 4250 lej adományozott.

Folyóiratunk a
HAVI SZEMLE
Megrendelhető:
ARAD, Str. Bratianu No. 2-4

(*) **Vérszegénység, étvágytalanság** ellen FERROL vastáplikó a legajánlatosabb. Ára 298 lej. GENIUS-trém a legjobb arc-ápolószor. Ára 150 lej. Földesgyógyiszerár, Arad. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

— **A Chinezul-CAMT vasárnap megkezdte a labdarugó edzéseket.** A Chinezul-CAMT labdarugó-szakosztálya, a hosszú téli pihenő után vasárnap megkezdte a közelgő idény előkészítő munkáját. Vasárnap délután 3 órakor, a Banatul-pályán, Bürger Rud; edző vezetésével, megkezdődik a rendszeres gyakorlás. A komoly edzésekre nagy szükség van, mert tavasszal a Chinezul-CAMT, amely jelenleg a második helyen áll, a bajnoki cím megszerzésére akar törni.

— **Mozik műsora.** Február 4, péntek: Arad: Aro: „Harcold szerelmesek”; Corso: „A sziv”; Forum: „A botrány”; Royal: „Vérző ajkak”; Urania: „Az árcos szerető”. — Timisoara-Temesvár: Apollo: „A rabszolgakereskedő”; Capitol: „A fehér álom”; Corso: „Huzd rá cigány”; Thalia: „A boldogság fészeke”.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Február 4, péntek: Arad: Angel (Miron Cristea-ter 4), Omescu (Regina Maria-ut 16). — Timisoara-Temesvár: Belvár: Götz Mátyás (Bratianu-ter és Lonovici-utca sarok), Gyárváros. Marinescu (Mih. reșal Joffre-utca 4.), Erzsébetváros és N. sefváros: Keller (Carol-ut 27), Mehala, Corvin (Cosca-utca 18) — Fratelia: Ujkisoda: Panajoth — Freidorf: Szabadfalu: Bonomi.

Rendeleték, intézkedések

ZONAENGEDÉLYEK KIADÁSA
TIMISOARA-TEMESVÁROTT

A térparancsnokság által kiadott névjegyzék folytatása: Deschiu Barbara, Cuiu Petru és felesége, Batarna Maria, özvegy Herizl Ernestin, Herman Péter és felesége, Mészáros Erzsébet, Dencan Alexinte, Udrea Constantin, Goldstein Amalia, Hipsch Teresia, Gorlich Iona, Cucov Elisabeta, Fat Vasile, Györky István, Rung Maria, Keller Borbála, Born Franciska, Eisele Maria, Kugler Borbála, Dulea Veronika, Muresan Andrei, Eian Etelka és fivére, Sarkadi Etel, Feder Viorel, felesége és fia, Kohl Adam, Kubicek Árpád és felesége, Weber József, felesége és leánya, Kohn Margit, Valda Vicentiu, Tamas Ioan és felesége, Kuliner Izidor, felesége és leánya, Schwarz Miksa és felesége, Paraschiy Petru, Zimescu Ana, Miclas Victoria, Coco Maria, Zeller János és felesége, Szabó Anna, Ehsan Gheorghe és felesége, Tiegerman Mór és felesége, Amrus Rozalia, Seci Traian és leánya, Britza Teresia és leánya, Dragan Eva, Radutan Maria, Olitan Floarea, Ciprian Flavia, Soanci Florica, Weisz Anna, Lucaci Viorela, Firtse Gheorghe és felesége, Meresica Alexandra és gyermekei, Krausz Piroska, Arciu Ioan, Jiva Maria, Wolfner Gabriella, Saru Traian, Turcu Stan és felesége, Iruth Ioan, Teodor Justina, Vadász Lajos, Zweig Elza, Steiner Lajos, felesége és fia, Irtz Sarolta, Graber Sándor, Graber Hermann, Székely Mária. (Folytatjuk.)

A BARNÁ KENYÉR FORGALOMBA
HOZATÁLA

Timisoara-Temesvár városa rendeletei, ad ki, amely szerint ezental hetenként pénteken nem kerül barna kenyér szétosztásra, hanem ezen a napon kukoricaliszt, vagy fehér kenyér fogyasztandó. A város vezetőségének ez a 4. számú rendelete most jelent meg. A rendelet utal arra, hogy új intézkedését a helybeli malompar kérelmére hozta meg. A malom a fennálló rendelkezésekre hivatkozva kérte a liszt kiosztás új rendjét. Az 50 százalékos kiürlésű népi liszt csakis a város lakosságának kenyérelátására használható fel. Meghatározza az új rendelet, milyen arányban kapnak a pékek, illetve a cukrászok és intézmények fehér lisztet. A pékek a náluk beváltott kenyérgyűjtelmek megfelelő heti barna liszt mennyiségét kapnak, oly módon, hogy 5 zsák népi liszt vásárlásánál kötelesek kététfél zsákkal fehér lisztet is venni. A népi kenyérral való ellátás biztosítására szól az az intézkedés is, hogy pénteki napon kukoricaliszt vagy fehér kenyér fogyasztandó. Elrendelte végül a város vezetősége, hogy népi kenyeret ezental csak a pék adhat el. A fogyasztók ezért iratkozzanak be egy-egy pékhez, aki az élelmiszer-jegyzet baritólajját bélyegzőjével látja el. A pék csak olyan vevőnek köteles barna kenyeret kiszolgáltatni, aki nála beiratkozott és a jegyzeten bélyegzővel ezt igazolja is. Luxushelyiségekben, valamint első és másodosztályú vendéglőkben és hotelekben nem szabad többé barna kenyeret forgalomba hozni s ennek árusítását megtiltották a szatócsoknak és más viszontelárúítóknak is. Ezek csak fehér kenyeret árusíthatnak.

ARADON TILOS A BÉRHAZKAPUK
BEZÁRÁSA

Az aradi légvédelmi hivatalnak tudomására jutott, hogy egyes bérháztulajdonosok a kaput az esti órákban a rendeletileg megszabott időnél korábban zárják be, hogy a belső világítás ellenőrzését akadályozzák. Más háztulajdonosok viszont a kapuját és a lépcsőházat a sötétség beálltával tempóított fényrel nem világítják ki. Közli a légvédelmi hivatal, hogy mindkét cselekmény kifizést képez, amit szigorúan büntetnek.

A TIMISOARA-TEMESVÁRI KERESKEDELMI KAMARA KÖZLEMÉNYE

A kereskedelmi kamara felhívja az érdekelteket a figyelmükre, hogy a 3-as számú kérdőívet kitöltve legkésőbb február 5-ig juttassák el a kamarához. Azoknak a cégeknek a jegyzékét amelyek alapsok nélkül a meghosszabbított határidőig sem küldik el a kérdőívet a kamara az illetékes hatóságokhoz terjeszti fel.

Pihenő

A mosoly

Irta: KAPOSVARI SZABÓ ISTVÁN

Az alkonyi rőt sugara bevágódik a városzoba ablakán. Az óriási palma a szoba sarkában fölélelkezik s mellette, az ablak alatt bolondos jókedvvel fiákláncok az a rikitószini parányi halak az akvárium vizében. A látogatók idegesen, vagy unottan turkálnak az asztalra halmozott képeplapok között.

Az egyik asztalkánál idős hölgy ül, magas, halcsontnyakú ruhában, fonynyadt arcán két hosszú ránc.

Fogadok, hogy vénkisasszony, még pedig a javából — határoz magában az a sötétruhás fiatalember, aki a sarokba állított karosszékben ül s olyan fényes-sma a fekete haja, hogy egy lögy bizonyosan elcsuszna rajta. A középső asztalkánál két férfi bögész a lapokban, az egyiknek éppen a kopasz fejére süt a nap. Jó ötvenes lehet. A másik férfi olyan-forma, mint a lakájok a filmekben. Bal képe kissé dagadt.

Nyílik a folyosói ajtó és belép a legújabb páciens. Halkan köszön, mire a férfiak fölkapják fejüket. Az új páciens leteszi kalapját és leül a legközelebbi asztalkához. A kopasz és a dagadtképi férfiu közé. A városzoba hirtelen megtelekibolyaillattal, tavasszaggal, mindenki a folyóvíz friss permetét érzí arcán és titokzatos, nagy, lombos erdőkre gondolnak, vad, erős tölgytápra és pici, illatos ibolyákra a vadrosza és mogyorócsokrok tövében.

A fekete fiatalember a sarokban plezetiennel beleszimatol a levegőbe, az idős, halcsontos hölgy pedig megootránkozva szemébe emeli lornyetjét. Az újságok egyszerre kimennek a divából, csak a dagadtképi lakájforma lapozgat még, talán, mert méltóságán alulnak tartja, hogy egy nő iránt olyan leplezetlenül érdeklődjek már az első öt percben. Pedig kár erőlködni a leplezgetéssel, mert a fiatal szemfüles fekete férfi, aki távolabb ül, ugyis észreveszi, hogy nem az újságra néz, hanem a tavasszagu páciens lábát vizsgálgatja aljas orvotkin-tettel.

— Jó lába van — gondolja a lakájforma és rászánja magát, hogy arcát is megvizsgálja szomszédnőjének, bár ezzel föladjá zárkózottságát.

— Gyönyörű, — állapítja meg ugyanakkor magában a fekete-hajú fiatalember és végigsimít haján gondosan, vajjon igazán rendben van-e minden egyes hajszál?

A kopasz, jó ötvenes ur nagyot nyel. Ő profilból látja az ibolyaillap páciensét és egészen meghökken. — Milyen fiatal! — gondolja elszoruló szívvel. De aztán mégis felébred benne a reményesség örök-ké pislakoló szikrája, mert az új páciens egy pillanatnyi időre egyenesen feléje fordítja fejét.

— Ránézett — ujjong és gyorsan megigazítja nyakkendőjét. Hogy miért is vettem ma csokornyakkendő?

Nyílik a rendelő ajtaja, kilép egy hájas dáma, apró cipőbe préselt lábain végigimbolyog a szobán, fölteszi hetyke kalapját és eltávozik. A lakájképi a soros, de ő hanyag eleganciával meghajlást sejtetve a halcsontos hölgy felé fordul és lovasgátlasan fölajánlja neki az elsőbséget. Az köszönettel el is fogadja és

bevonul a párnázott ajton, a lakájképi pedig megnyugodva, tovább gyönyörködik szomszédnőjében.

A tavasszagu páciens ül a három férfi közt és nem tesz egyebet, csak szóval-közöttan bémészködik. Kerak, csillogó szeme néha megpihen a nap sugarán, néha a kopasz fejre néz csodálkozva, sőt úgy látszik, azt is tudomásul veszi, hogy a sarokban, kissé kiesve a forgalomból, annak a fekete fiatalembernek minden hajszála rendben van. Néz egyik férfiről a másikra, egyik sarokból a másikba. Szeme merengve akad el egy-egy ponton. Ragyog az arca, valami tündöklő, diadalmos boldogság izzog róla, egyszerre szétnyílik ajka és — mosolyog. Mosolyog úgy, hogy kivillannak fogai, mosolyog bele az unalmas városzobába, bele a tavasszagu, a három férfibe, bele-mosolyog a világba.

Egy perc... a férfiak kibúzzák magukat, a fiatalember végigsimít haján, a kopasz megigazítja csokornyakkendőjét, a lakájképi leteszi az újságot... egy perc... s a mosoly szétfoszlik.

A fiatalember alig tudja megállni, hogy oda ne rohanjon, és lába elé ne vesse magát.

— Meg fogom várni — határoz — s szölok a fogorvosnak, mutasson be neki. Drága... sóhajt néma szűrgással.

A lakájképi leküzdhetetlen vágyat érez, hogy eldughassa dagadt arcát.

— Remek nő — állapítja meg szakértelennel. Ha egy tekintetét elkapnám... o, de hiszen most rámnéz, hosszasan kétségtelenül... meg kell örülni a mosolyától... csak ez a buta arcom ne lenne dagadt, megvágnám ki, de foghúzás után lehetetlen udvarolni...

A kopasz holdogán, sugározóan izeg-mozog székén. Rikkantani szeretne nagyokat, elmult ifjúsága visszalopott lendületével. Rikkantani és heje-hujázni lenne jó, hogy megtudja ország-világ, meghódított ő még egy ilyen fakadó vi-rágzálat, hát ez gyönyörű, esodaszép... ez az édes, ifjú tavasz, aki rámosolygott félremagyarázhatatlanul, biztatóan, igé-rőn... Ő de gyönyörű az élet...

A városzobában tökéletes a fölfordulás, mikor a halcsontos hölgy kijön s most a kopasz uron lembe a sor. De ő is volt fiatal micsoda beszéd az? Ő is tud udvarias lenni és hódolatlan fölajánlani helyét. Az ibolyaillat bésűben a rendelőbe s a városzoba egyszerre olyan sötét lesz és olyan türes, hogy a szegény, magános palma is ijedten megborzong.

Benn, a rendelőben a fogorvos beültet a páciens a székbe.

— Nagyságos asszony, maga csak úgy sugárzik. Ámulja el, mi az, aminek olyan nagyon örül?

A páciens hátrahajlja fejét és áhítatos tekintete elvész valahova, az ablakon túl, az alkonyi ég végtelenségébe.

— Jaj, doktor ur, tudja... kinn is folyton arra kellett gondolnom... olyan boldog vagyok, képzelse... a kislányom, a kicsi Jutka, ma kacagott először életében, mikor fürdettem. Hangosan kacagott... folyton magam előtt látom, hal-lom a kacagását és én is mindig nevetni tudnék. Képzelse... két hónapos... és kacagott a csöpp...

A földregés ismét elpusztította
egy török várost

Ankara. (Rador). Gerede, 2500 lakosu török várost, amely Ankara-ni tományban felszik, ötven másodpercig tartó földregés elpusztította. A rengés seket egész Törökországban éreztek. Gerede városa mintegy 1250 kilométer távolságra van Isztanbultól keletre és 100 kilométerre délre a Fekete-tengertől.

Ankara. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Az első megállapítások szerint a Gerede város környéki földregés alkalmával 103 személy meghalt és 90 megszebesült. A házak 30 százaléka romba dől, vagy megrongálódott. Legújabb értesülések szerint Gerede városában és környékén kétszáz ember vesztette életét.

Ankara. (Rador). A földregés földzatainak megsebesítésére vonatkozó intézkedések tárgyalására Szaracogly miniszterelnök vezetésével minisztertanácsot tartottak.

MEGÉRTIK JELENTIK

AZ IRAKI MINISZTERELNÖK PALESZTINÁBAN. (Adana.) Nur Szaid iraki miniszterelnök Palesztinába érkezve érinkezésbe lépett több ottani vezető arab személyiséggel. (Rador.)

MEGHALT JEAN GIRAUDOUX. FRANCIA IRÓ. (Vichy). A vichy rádió közölte, hogy Jean Giraudoux, az ismert francia író, 62 éves korában elhunyt. A fegyverszünetig Giraudoux tájékoztatásiügyi miniszter volt. (Rador.)

AZ ANGOL KOMMUNISTÁK KÖZPONTJÁNAK KIBŐVÍTÉSE. (Genf.) A DNB, jelenti Az Evening Standard című londoni lap megállapítja, hogy az angol kommunisták Kingstreeti székháza szüknek bizonyult a háború folyamán. E miatt kibéreltek egy szomszédos épületet is, hogy propaganda-szervezetüket gyarapítsák. (Rador.)

ÚJ-ZÉLAND ÉS AUSZTRÁLIA EGYEZMÉNYE. (Genf.) A brit hírközlő szolgálat jelenti: Az újzealandi kormány jóváhagyta az Ausztrália és Új-Zéland között kötött egyezményt. Frazer újzealandi miniszterelnök ez alkalomból mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a két szerződő fél között való versenyesség, főleg a polgári légi forgalom terén, semmiféle kielégítő eredményre nem vezethetne. (Rador.)

INDIA HOZZAJÁRULÁSA A BRIT HADIKÖLTSEGEKHEZ. (Bangkok.) Az indiai központi kormány jelentéséből kitéjük, hogy az államadóságek növekedését a brit háborus szükségletek pénzelese okozza. Indiának a 2,900,000,000 rupiát kitevő évi kiadásából 2,100,000,000 rupia a hadiköltség. (DNB.)

SÉRTŐ MEGJEGYZEST TETT SZTALINRÓL. — LETARTOZTATTÁK. (Róma). A „Gazetta del Mezzogiorno” című Badoglio-párti lap jelenti Csanából, hogy ennek a szicíliai városnak a polgármesterét állásától felfüggesztették és egyben je is tartóztaták, mert nyilvános helyiségekben sértő megjegyzést tett Sztalinnról. A letartóztatás jelentés alapján törént, amelyet a hetek előtti Dél-Olaszországban létesített szövjet védőgárda egyik tagja tett. Ez a védőgárda, mint Visinszkij szójei megbízott titkos rendőrségi működik Dél-Olaszországban. Visinszkij tehát ellenőrző Badoglio-kormányának alkalmazottja is. (Tp.)

RÁDIO

FEBRUÁR 5. SZOMBAT

BUCURESTI 6.55 H és Z. 12.45 H. 13 Bajtársi óra. 13.50 H németül. 14 H 14.15 Közlemények. 14.50 Vidám műsor sebésültek részére. 15.30 Kat-nak üzenek. 17.57 Francia nyelvoktatás. 18.15 H németül. 18.30 Z. 19 E. 19.15 Z. 19.50 H. 20 Z. 20.40 F. 21 Z. 22 H. sport. 22.20 Z.
RADIO MOLDOVA: 12.30 Z. 13.30 H. 13.45 Z. 15.20 Z. 19 F. 19.30 Z. 20 E. 20.30 Z és ének. 21 H. 21.15 Z.

BUDAPEST I.: 7.25 Torna. 7.45 Z. S. H. 8.15 Z. 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.30 Z. 11 H. 11.15 Z. 12.15 Z. 12.40 E. 13.10 Z. 13.40 H. 15 Z. 15.30 H. 16 Babj.ék. 16.25 Hgl. 17.25 E az érelmeszesedésről. 17.45 H. 18 Z. 18.35 Hangképek innen-onnan. 19 Z és ének. 19.40 Küllgyi tájékoztató. 19.50 H. 20 Strauss-est. Szünetben: F. 22.10 Csevegés. 22.20 Z. 22.40 H. 23.10 H német angol és francia nyelven. 23.40 Hgl. 24.45 H.

Apróhirdetések

KIFUTÓ iródszolgát alkalmaznak. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca, 4. (513)

ROMÁN, könyvelésben jártas tisztviselőt alkalmaznak. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca, 4. (512)

ELSŐRENDŰ varróleányokat jó fizetéssel alkalmaz Winternitz-varroda, Arad, Regina Maria-körút, 18. Bej. szám 964-1923. (511)

V es z e k
egyes könyveket
 és
egész könyvtárakat!
„LIBRO“
 PAULA MERA, Arad, Regina Mar a-körút 12. Távfeszülő 19 85 Bej. szám 9779-1940.

KÖZÉPKORU minden házvezetőnő két tagu családnak alkalmaznak február 15-re. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-u. 4. (514)

LEGVEDELMI árok készítését, padlasmészést vállalkoz. Arad, Csatii-utca 9, 2. ajtó. (515)

KÉZILÁNYOKAT és kifutólcányt Póltz-varrodában alkalmaznak. Arad, Regele Ferdinand-körút 5. (516)

Urania-filmszínház, Arad
 Távfeszülő 12 32

Ma.
Az álarcos szerető

PERZSABUNDA, könyvszekrény, nagy, háromajtós ruhaszekrény, Lengyel-féle fiústól ölglyfa-ebédő, fekete, hosszú és sötét, rövid télikabát eladó. Arad, Eminescu-utca 6, I em., 3. (517)

UJ CIPŐ ELADÓ. 44-es, fekete Filt-félcipő. Megtekinthető Haasnál Timișoara I., Unirii-tér 5. szám alatt. (731)

BEIVÁROSI ÖTLAKÁSOS átépített, végig eláncéztelt bérház részben új épületekkel, 4, 3- és 2-szobás, fürdőszobás lakásokkal, 540 öblvi gyümölcsös. eladáskor elfogalható 5-szobás lakással! 7.000.000 lej. Hatszék-ügynökség, Arad, Carol-körút 17., távfeszülő 16-95, Bej. szám. 295.1937.

MINDENES leányt vagy bejárónőt keresek. Timișoara, Domnița Balasa-u. 10. (735)

MEGBIZUATÓ bejárónőt keresek napi 3 órára, Timișoara III., Nistrului-u. 24. Kézpéső csengő. (723)

ELADÓ hosszuhajós Singer-varrógép, három asztal, Megtekinthetők 10-3-ig. Timișoara III., Eneas-u 76. (742)

FIGYELM! **FIGYELEM!**
 Kérjük a közönséget arra, hogy figyelje februári nirdetéseinket. E hónapban ugyanígy a német, olasz és francia filmgyártás olyan hatalmas alkotásu, csodálatosan szép és utólrhetetlen művészetü remekeit hozzuk, amelyeket eddig mozgókéban még nem vetítettek.

Corso-mozgó, Arad, Bej. sz.: 3616/1939.

CORSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9-ór. Távfeszülő: 38-95 Bej. szám 6-1103-1939
 Még láthatod-hallhatod, még zong az eges-bus timi nota, a
H u z d r á, c i g á n y - b a n

VARROLEÁNYOKAT, önálló munkaerőket és közleányokat azonnal. jó fizetéssel felfogaóknak. Schlesinger-szalón, Timișoara, Carol-körút 17. (722)

KOMOLY, művelt urinő állást keres mint asszisztensnő orvosi rendelőbe, vagy gyermekcsoport sétáltatását vállalná Cim a timișoarai kiadóhivatalban. (727)

TANULJON szabni a legfőképesebb módszer szerint. Közben ruháit is elkészítheti. Cimeket „Lakására megyek” jeligére a timișoarai kiadóba kérek. (728)

MINDENEST felfogadnak Timișoara, General Domasneanu-u. 3, 2. ajtó. (688)

GEPLAKATOST, asztalost azonnal felfogadunk. Desider Friedrich, Timișoara II., Cogañiceanu-u. 8. (601)

ÁRO-mozi, Arad Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9-ór. Bej. sz. 1446-1942
Ma. Harcoló szerelmesek!
 A főszerepben: Jolie Voleri és Antonio Centa.
 Nagyszerű vígjáték, teli humorral, fényvel és pompával

SZABÁSZATI TANFOLYAM nyituk meg februárban és 1. felső-nák készítésére. Beiratás: Országos szabászati iskola, Timișoara, Unirii-tér. 5. (4516)

NAPSZÁMOSOKAT (kubkosokat) keresnek földmunkálathoz. Legyen tárgoneá-
 juk. Cim: Sancierul Radio, Timișoara, Aradului-u. 16. (726)

PIANINÓ. angol szerkezetű. eladó Timișoara III., Timotei Cipariu-u. 5, I emelet. (708)

Uj vezetés alatt és helyreállítva nemsokára újból megnyituk a
CARLTON-étterem
 Timișoaran. Családias, meghitt, előkelő hely.
 Távfeszülő 46 97. Bej. szám: 277 11875-943.

KERESZTHEROS, rövid zongora eladó. Timișoara III., Timotei Cipariu-u. 1, 11. ajtó. 2 PAPAN eladó. Timișoara, távfeszülő 12-58.

ELADÓ edényszekrény (kredenc), valamint sodronybetécs ág. Timișoara IV., Bonnaz-u. 9. Raabo. (712)

CSOMAGOLÓPAPIR eladására ügynököt keres Produce Agricole, Timișoara I., Sclader-u. 2. Távb.: 47-09. Bej. szám 418/10861-1941. (713)

FORUM-MOZI, ARAD Távfeszülő 20-10. Bej. sz. 789-942
 Előadások 3, 5, 7 és 9-ór.
 Az év legszebb szines filmje

A botrány (A polgármesterné furdője)
 Heili Finkeneller, Willi Dohm

VESZEK használt szódavizek üvegeket. Hivásra házhoz megyek. Timișoara III., Porumbescu-u. 36, I em., 12. (714)

ELADÓ 4 lakásból álló ház a Küttl-tér mellett. Ára 9.500.000 lej. Timișoara, távb. 32-55. (715)

SINGER-varrógép, alig használt, eladó. Timișoara III., Memorandului-u. 31. Pauitich Mária (717)

ROYAL-mozgó, Arad ALEXANDRU-UTCA 2
 Tökéletes hangleadás. Távfeszülő 19-33. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor Kellemesen fűtött terem
Vérző ajkak Regina Linnanheimo, Tauno Palo, világhírű
 finn filmművészek alakításával. Kedvezményes, szabadjegyek érvénytelenek.

SPORTKOCSI, korszerű, piros, alig használt, eladó. Ugyanott bejárónőt felfogadnak. Muntean, Timișoara III., Mihai Viteazul körút 21. (716)

KÖZÉPKORU, szerény igényű férfi bármilyen állást keres délutánra. Cimeket a „Dante” könyvüzletbe, Timișoara III., Carol-körút 5. szám alá kér. Távfeszülő 52-79. (719)

MEZŐ. ÉS SZŐLŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!

A 40%-os kálisó, az ismeretes műtrágyafélék legértékesebb fajtája. Német-orozágból hozzuk be. A kálisót nálunk elfoglaltságunk folytán csak kevésbé ismerik. Az a téves felfogás terjedt el, hogy a mi földjeinknek nem kell káli. Épp ellenkezőleg, földjeinknek sok káli kell, mert a bennük lévő kálium csak nehezen, sőt száraz években egyáltalában nem oldódik fel. A kihintett kálisó ellenben már a legesekeleyebb csapadék alkalmával is azonnal felvevőképes. Sok kálira van szükség a szőlőnek is, nemcsak a termelés fejlesztésére, hanem az ágak képzésére is. Próbaként való használáskor gazdák és szőlőgazdák minden várakozást felülmuló eredményt értek el. Különösen a zöldségféléknél, burgonyánál, répánál, kendernél és lucernánál nem várt nagy eredmény mutatkozott és szép minőség. A gabonafélék kálisó használásakor a nagyobb eredményen kívül erős, állati tudó szalmát is adnak. A kálisóból holdanként szükséges: lucernához 300 kg, lóhé-éhez 150 kg, más takarmánynövényekhez 150 kg, gabonafélékhez 100 kg, kenderhez 200 kg zöldségfélékhez és szőlőhöz 300 kg. Rendeléseket elfogad „SAMAG-cég, Arad, Regele Ferdinand-körút 52. szám. Távfeszülő 26-68. Bej. szám 10523/942.

EGYEDÜLLÁLÓ asszony házmesteri állást keres. Cim a timișoarai kiadóban. (729)

FINOM savanyukáposzta 3-4000 kg mennyiségben, esetleg lordóstui eladó. Timișoara IV., Ion Ghica-u. 3. Távfeszülő 51-02. vagy 51-08. (734)

TISZTELT HAZIASSZONYI!
 Ne vegyen házalóktól többnyire kétes eredetű, silány seprőt, hanem fedezze szükségletét *Matei Szegedi* (volt Marossy), Timișoara, Brătianu-ut., 18 és *Iuliu Galgon*, Eugen de Savoya-u., 9, üzletében, ahol a FAUR-féle *elsőrangú seprőket eredeti gyári áron* kaphatja: 2 varrásost 79, 3 varrásost 103, 4 varrásost 115, reform-seprőt 130, ruhasep-
 rőt 50, 61, 73 és szőnyegseprőt 73 lejért. (Bej. szám 1139/1931).

AZT A LAJOS családi nevű leányt, aki zónaengedélyt 2 napig íthagyta, kérem, azonnal jelentkezzék. Timișoara, Domnița Balasa-u., 10. (736)

MUNKÁSLEÁNYOKAT azonnal felfogadnak. Timișoara III., Domnița Balasa-u. 42. (730)

CORSO-mozi, Arad Telefon 23-64. Előadás 3, 5, 7, 9 órákor.

Amicis Edmond regénye
A szív a szeretet
A szív a gyöngédség
A szív az önfeláldozás
A szív az izgalom filmje.
 Az ifjuságnak engedélyezve. Gondoskodjék előre jegyről.

ELADÓ jó állapotban levő kerevet (ottomán), valamint 2 darab gyapjú selyempaplan. Timișoara V., Radu Rosesti-u. 1. Ronat. (733)

KRÉMSZINŰ, redőnyös gyermekkosci eladó. Timișoara II., Matasarilor-u 36 (672)

Jól ismert nagyban való texti-üzlet **tökét keres** 5.000.00-tól kezdődőleg. Ajánlatokat „TEXTIL” jeligére a timișoarai kiadóba kér.

KÁKIPITOS munkát, újat, valamint javításokat olcsón vállalok. Házhoz is megyek. Timișoara IV., Pop de Basesti-u. 7. (673)

HOSSZUHAJÓS varrógép eladó. Timișoara III., Vladica Bačescu-u. 10, 3. ajtó. (644)

REKAMIE és világos hálószoba eladó. Ugyanott 2-3 személy részére izletes ebéd kapható. Timișoara I., General Grigorescu-u. 1, I em., 10. (737)